

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośzeniem i w agencjach . . .	2,65 „
Na pocztę, już z odnośzeniem . . .	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 „
Na pocztę już z odnośzeniem . . .	8,87 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej. — —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza min. 3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Piątek: † Aniceta
Sobota: Bogumiła

CHOJNICE, sobota dnia 18. kwietnia 1931 r.

Słońca wschód 4.37 zachód 18.34
Księżycy wschód 4.50 zach. 18.38

Więści o krótkiej treści

Zamaskowani bandyci w pałacu Janusza Radziwiłła

Równe. Nocą do pałacu Janusza Radziwiłła w Szpanowie wdarło się 3 zamaskowanych bandytów. Rabusie związali znajdującą się tam Zofję Sołtyk, poczem splądrowali 12 pokoi. Przed odejściem kazali złożyć przysięgę Sołtykowej, że nikomu nie powie o napadzie.

Lupem bandytów padła biżuterja wartości 3.500 zł oraz gotówka w sumie 40 złotych.

Kogo obejmie amnestja?

Donoszą że wiadomość o mającej nastąpić niebawem amnestji dotyczyć będzie wyłącznie kar pieńnych, sądowych i administracyjnych.

Chodzi o zwolnienie części ludności od swego rodzaju świadczeń finansowych, a to w związku z kryzysem gospodarczym. Amnestja, o której w kołach politycznych słychać od dawna, nie będzie dotyczyć kar więzienia i aresztu za przestępstwa polityczne i karyminalne.

O zniesienie poligamji

Na niedawno odbytym kongresie kobiet hinduskich, któremu przewodniczyła maharani Travancore, postanowiono jednogłośnie domagać się zniesienia poligamji i wprowadzenia moralnego równouprawnienia obu płci. Donosząc o tem „Osservatore Romano“ słusznie podkreśla, jak wielki wpływ na tego rodzaju postanowienia wywiera nauka katolicka. Oczywiście, z chwilą uzyskania żądanych przez kobiety hinduskie praw, dalsze szerzenie chrześcijaństwa w Indiach zostanie znacznie ułatwione.

Roboty portowe w Gdyni

Od kilku dni bawią w Gdyni dwaj wybitni inżynierowie, rzeczoznawcy z dziedziny budowy urządzeń portowych, inż. Moen z Oslo oraz inż. Petersen z Göteborga. Obaj uchodzą za najlepszych znawców z tej dziedziny i zostali zaproszeni przez rząd polski celem przyjęcia wraz z zarządem budowy portu pierwszej serii robót portowych, wykonanych przez francusko - polskie konsorcjum.

Wobec machinacyj gdańskich

Przybył do Warszawy komisarz generalny Rzplitej w Gdańsku p. minister Strasburger celem poinformowania rządu o dalszych stosunkach pomiędzy senatem wolnego miasta, a Rzplita Polska.

P. minister Strasburger odbył szereg konferencyj w M. S. Z.

M. in. p. min. Strasburger był przyjęty przez ministra Zaleskiego i wice-ministra Becka.

P. komisarz generalny Rzplitej przedstawił w rozmowach swoich wyjątkową sytuację, która panuje w Gdańsku, gdzie bezkarnie uchodzą wszelkie zbrodnie i napaści na ludność polską i obywateli polskich. Sprawcy napadów, choć pochwyceni ani razu nie zostali ukarani. Mało tego, gdyż przedstawiciele władz naczelnych wolnego miasta świadomie nieprawdziwie przedstawiają sprawy, jak to się miało z oświadczeniem prezydenta senatu w sprawie morderstwa niejakiego Sribskiego.

Nie mając możliwości ani sposobu, by należycie reagować na zachowanie się władz gdańskich, p. minister Strasburger złożył na ręce Pana Prezydenta Rzplitej prośbę o dymisję.

Spodziewany jest do Warszawy przyjazd Wysockiego Komisarza Ligi Narodów, hr. Graviny.

Położenie w Hiszpanji

Madryt, 17 kwietnia. W Sewilji przywrócono spokój. Między rządem centralnym a rządem Katalanji osiągnięto porozumienie. Przyznano Katalanji daleko idącą samodzielność. — Wszędzie podjęto znów pracę. Uniwersytety otworzono i profesorom nakazano dostosować się do nowych warunków.

Rodzina królewska

bawic będzie dłuższy czas w Paryżu. — Ambasadorzy hiszpańscy w stolicach mocarstw europejskich podali się do dymisji.

Madryt, 17 kwietnia. — Premier Zamora oświadczył wobec przedstawicieli prasy. Rewolucja miała przebieg prawie że bezkrwawy i dziś w całym kraju panuje spokój. Wszystkie siły czynne w Hiszpanji zostały oswobodzone. Izby handlowe i banki przyrzekły rządowi współpracę swoją bez zastrzeżeń.

Wszystkie zarządzenia nowego rządu zostaną przedłożone zgromadzeniu narodowemu, które zwołane zostanie niebawem. Premier wyraził przekonanie, że republiki hiszpańska i katalańska mimo odrębnej konstytucji będą z sobą żyły w zupełnej zgodzie i jedności.

Madryt, 17 kwietnia. — Major lotnik Franco, który po zamachu lotników zbiegł był z towarzyszami zagranicę, powrócił wczoraj do stolicy, witany tam entuzjastycznie przez tłumy publiczności.

Odezwa króla do narodu rozszerzana jest w kraju bez przeszkód, gdyż rząd pragnie, aby naród zapoznał się z nią bez ograniczeń.

Król Alfons

przybył wczoraj w nocy do Paryża.

Odpowiedź prof. Dubanowicza na ankietę konstytucyjną

B. poseł prof. Edward Dubanowicz nadesłał odpowiedź na ankietę konstytucyjną, w której na wstępie zaznacza, że jako przewodniczący jednego z najliczniejszych w swoim czasie ugrupowań sejmowych, jako prezes komisji konstytucyjnej i generalny sprawozdawca projektu konstytucji marcowej, poczuwa się do szczególnej odpowiedzialności za to dzieło. P. Dubanowicz zwraca się przeciw zaprzęgnięciu, że brak silnej egzekutywy rządowej oraz przesadna wolność obywateli jest głównym powodem upadku dawnej Rzplitej.

Niepodległość zewnętrzna narodu — pisze p. Dubanowicz — związana jest najsilniejszym węzłem z poszanowaniem prawa.

Przechodząc następnie do poszczególnych zapytań ankiety, p. Dubanowicz oświadcza się w zasadzie, o ile idzie o wybór i prawa Prezydenta, powołanie rządu, zwierzchnictwo sił zbrojnych, odpowiedzialność rządu, za postanowieniami obecnej konstytucji.

Kardynalnem niedomaganiem konstytucji — zdaniem p. Dubanowicza — jest sprzeczność między jej treścią i urzędzeniami, a prawem wyborczem. Istotną częścią naprawy jest zmiana składu Sejmu i Senatu, na Izbę poselską i Senat, jako składowych części Sejmu walnego.

Wycieczka przemysłowców do Rosji

„Gaz. Warsz.“, omawiając losy wycieczki naszych przemysłowców do Sowieców, pisze:

„Poważne grono ludzi, jadących w charakterze przedstawicieli naszego życia gospodarczego do obcego kraju, i mających tam do załatwienia doniosłe sprawy, nie powinno być pisma, którego sensacyjny charakter znany jest każdemu, brać za swoich pilotów. Podejmując inicjatywę wyjazdu do Moskwy, przemysłowcy polscy angażują nie tylko swoje osoby, ale powagę naszych sfer gospodarczych i powinni oni pamiętać, że ich niefortunne posunięcia mogą się odbić na całości spraw przez nich reprezentowanych. Uznawszy się za obrażonych artykułem mińskiej „Orki“, zapomnieli członkowie delegacji o tem, że w Moskwie rezyduje poseł Rzeczypospolitej i że, gdyby istotnie rząd Sowieców popełnił coś, co uwalniałoby ich godność i powagę, nie

P. Dubanowicz zwraca się przeciw zasadzie proporcjonalności (prócz ziem wschodnich), oraz przeciw mechanicznej równości wyborów. Powszelność głosowania wymaga ściślejszych różnic wieku, posiadłości i dowodów czynnego udziału w pracy i wytwórczości społecznej.

Prawo wyborcze winno zapewnić większość pozytywną, zwiększyć różnicę składu obu Izb, w szczególności Senatu.

Co do składu Senatu, p. Dubanowicz proponuje, by część senatorów wyszła z wyborów, część na podstawie kooptacji, a część na zasadzie reprezentacji interesów moralnych i głównej gałęzi produkcji i zawodów.

Dla obu Izb powinna być ustanowiona równość pracy i uprawnień, przy czem Izba poselska ma otrzymać wyłączne uprawnienia w zakresie odpowiedzialności rządu, zaś Senat co do wyboru członków Trybunału Stanu.

Dalej proponuje p. Dubanowicz veto zawieszające dla Prezydenta Rzplitej i utworzenie Trybunału konstytucyjnego oraz usunięcie niejasności i sprzeczności, dotyczącej formy prac Sejmu i Senatu.

omieszkałby on zawiadomić o tem zainteresowanych i doradzić wstrzymanie wycieczki”. „Nasz Przegląd“ dowodzi, że członkowie wycieczki jadą wyłącznie na walne zebranie „Sowpol-torgu“, pozatem zaś będą zwykłymi turystami, zwłaszcza, że wśród nich brak przedstawicieli tych najważniejszych gałęzi naszego przemysłu, który dotychczas zawierał umowy z Rosją.

„Wszystko to byłoby bardzo zabawne, gdyby nie świadczyło o całkowitym chaosie i bezgranicznej lekkomyślności w traktowaniu sprawy stosunków nie tylko gospodarczych, lecz również i politycznych z nader poważnym i niebezpiecznym kontrahentem sowieckim“.

Min. Janta-Polczyński kawalerem orderu Chrystusa

Warszawa. P. minister rolnictwa Janta - Polczyński otrzymał ministra pełnomocnego Portugalji de Melle, który wręczył p. ministrowi wielką wstęgę orderu Chrystusa.

Potworne zeznanie

„Upiora z Düsseldorfu“

W procesie duesseldorskim przeciwko mordercy masowemu Piotrowi Kuertenerowi trybunał na wniosek prokuratora zarządził w dalszym toku rozpraw, wykluczenie jawności. Do rozprawy dopuszczono tylko szereg rzeczoznawców z kół lekarskich, prawniczych i policyjnych, oraz 22-ch sprawozdawców prasowych, w tem 4-ch zagranicznych. Zeznania Kuertena ujawniły szereg nowych momentów, oświetlających to seksualne jego potworne zbrodni.

Kuertener zeznał, że już jako młody chłopak w czasie zabaw z rówieśnikami stracił dwóch z nich do Renu. Widok tonących sprawiał mu szczególne zadowolenie. Potem zaspakajał swoje instynkty

mordercze zwierzęcymi okrucieństwami, dokonywanymi na zwierzętach. Opisując swe morderstwa z ostatnich lat, oskarżony twierdzi, że wypijał krew z ran dogorywających ofiar. Panika, wywołana wśród ludności jego zamachami, sprawiała mu szczególną satysfakcję. Na ulicach Düsseldorfu mieszał się wówczas z tłumem i rozprawiał na temat „tajemniczego wampira“, budzącego przerażenie wśród ludności.

Podchodził pod okna domów, zamieszkałych przez rodziny jego ofiar i przysłuchiwał się lamentowi krewnych. Grób zamordowanej i zakopanej w lesie Marji Hahn odwiedził 30 razy, przeżywając za każdym razem chwilę mordu.

„Skrucha“ „upiora“ z Düsseldorfu

Berlin. W procesie duesseldorskim przeciwko mordercy masowemu Piotrowi Kuertenerowi, sąd przywrócił jawność rozprawy. Przesłuchano szereg świadków oraz rzeczoznawców lekarskich i kryminalnych.

Kuertener na pytanie przewodniczącego trybunału, czy odczuwa skruchę z powodu swych czynów zbrodniczych, oświadczył:

„Zapewniam panów, że głęboko boleję nad losem tych wszystkich nieszczęśliwych ofiar, zwłaszcza dzieci, i że czuję odrazę wobec swych występków. Dziś zupełnie się ocknałem ze stanu w jakim

znajdowałem się wówczas“.

Wielkie poruszenie na sali wywołało opowiadanie kierownika komisji sądowno-sledczej radcy Momberga o aresztowaniu Kuertenera. Na ślad zbrodniarza sprowadził policję list jednej z młodych dziewczyn, której udało się ujść z życiem z rąk Kuertenera. Kierując się wskazaniem, udzielonym przez tę dziewczynę policja rozpoczęła pościg za zbrodniarzem, który znikł nagle ze swego mieszkania. Dopiero przy pomocy żony Kuertenera, która niczego nie przeczuwała, udało się zwać mordercę w pułapkę.

Jakie mamy zapasy zboża?

Instytut badania koniunktur gospodarczych prowadził w porozumieniu z Radą nac. org. ziemianiskich statystykę zapasu zbóż u rolników metodą ankietową. przyczem za podstawę wzięto 1,565 gospodarstw folwarcznych ze wszystkich województw.

Zapasy pszenicy, pozostałe w tych gospodarstwach na 1 lutego br., wynosiły według tych badań 38,6 proc. zbioru, nie licząc ziarna na siew, ordynaryję itp. Największy stosunkowo zapas, przeznaczony na sprzedaż, wykazuje woj. poznańskie 42,3 proc. i wołyńskie — 48,1 proc. We Wschodniej Małopolsce pozostały na sprzedaż znacznie mniejsze ilości.

Zdaniem Instytutu badania koniunktur, zagadnienie, czy można mówić o nadmiarze pszenicy ponad zapotrzebowanie do końca roku gospodarczego i czy nadmiar ten będzie silnie przeciążał ry-

nek, zależeć będzie w znacznej mierze od przewidywań zbliżającego się urodzaju.

Zapasy żyta przeznaczony na sprzedaż, wynosił w badanych gospodarstwach znacznie mniej, a mianowicie zaledwie 23 proc. zbiorów.

Wprawdzie Instytut badania koniunktur podkreśla że ilość żyta, przeznaczonego przez rolników na sprzedaż, jest w stosunku do zbiorów mniej sza, aniżeli ilość sprzedawanej pszenicy, tudzież, że drobne rolnictwo odgrywa na rynku żytnim większą rolę, to jednak, naszym zdaniem, fakt, że zapasy na 7 miesięcy przed rozpoczęciem większych dostaw z nowych zbiorów były tak małe, każe liczyć się co najmniej z utrzymaniem mocnej tendencji na żyto.

Zapasy jęczmienia (11,3 proc. zbiorów), przeznaczony na sprzedaż, jak również i owsa (13,0 proc.) były na 1 lutego jeszcze mniejsze.

Po niższe płac

Niższa uposażeń urzędników państwowych jest faktem dokonanym. Nie mamy tu zamiaru zarządzenia powyższego krytykować lub chwalić, lecz chodzi o zastanowienie się, jakie skutki pociągnie to dla naszego budżetu, a następnie dla całego życia gospodarczego w kraju.

Z pensji urzędniczych żyją w Polsce inne warstwy ludności. Wystarczy podkreślić, że zwiniecie starostwa (lub województwa w jakimkolwiek mieście prowincjonalnym, pociągnęłoby niezawodnie upadek tego miasta. Z rzesz urzędniczych żyją bowiem liczne sklepy, rzemieślnicy itd. Owe 200 milionów, które zaoszczędzi rząd na obniżce płac, zostanie wyjęte netto z obrotu, gdyż o taką sumę zmieni się dochód ludności. Urzędnicy bowiem nie chowali tych wynagrodzeń do pończoch, czy też na książeczkach kas oszczędności, dowodem czego jest ankieta, przeprowadzona przez Stowarzyszenie Urzędników Państwowych, o zadłużeniu tego stanu. Ankieta ta wykazuje, że przeciętne zadłużenie urzędnika wynosi jego sześciomiesięczną pensję. Jeżeli więc tak jest, to staje się oczywiste, że dotychczasowe pobory urzędnicze nie były tezaurowane, lecz szły w całości na pokrycie ich potrzeb i to niepełne, powodując jeszcze wyżej wspomniane zadłużenie.

Jeżeli więc obecnie z obrotu wyjęte zostaną owe 200 milionów, to rzecz jasna, że o taką kwotę zmniejszy się dochód brutto tych warstw, które żyją z urzędników. Fakt ten pociągnie w nieubłaganej konsekwencji zmniejszenie się wpływów z podatków, powodując ich zmniejszenie. Z tym faktem rząd liczyć się musi. A jeśli tak jest, to rzecz jasna, że owa preliminowana oszczędność 200 milionów wskutek zmniejszenia uposażeń, będzie tylko teoretyczną oszczędnością brutto, od której musi się potrącić zmniejszenie dochodów skarbu państwa o tę sumę, o którą zmniejsza się wpływy podatkowe.

Wobec tego niższa płac nie rozwiązuje jeszcze sprawy zrównoważenia naszego budżetu. Pan minister skarbu będzie musiał więc szukać jeszcze innych dróg dla jego związania.

I tu wysuwają się przede wszystkim dwie sprawy. Po pierwsze reforma naszych urzędów.

Wiedzą o tem sfery rządowe, dowodem czego chociażby głos wczorajszej rządowej „Gazety Polskiej“ która we wstępnym artykule pisze: „Nic też dziwnego, że w tych warunkach (tworzenie państwa wśród wielkich trudności, przyp. Red.) stworzyliśmy aparat administracyjny zbyt ciężki, zbyt skomplikowany i zbyt liczny. Zadanie usprawnienia administracji jest jednym z najpilniejszych zadań chwili obecnej“. Powiedzenie chyba zupełnie jasno. Do tego chyba wypada dodać, że przeprowadzenie tej sprawy może być dokonane w dwóch etapach: natychmiastowe redukcje, bez ciągnącego się w nie skończoność opracowywania „reformy“, oraz wypracowanie w jak najszybszym tempie owej reformy. Poszczególne nasze urzędy zostały przepełnione personelem, nie posiadającym w wielu wypadkach odpowiednich kwalifikacji, lub choćby bodaj praktyki. Natychmiastowe usunięcie tych elementów, nie przyniosłoby najmniejszej szkody naszej maszyni państwowej, a dałoby również natychmiast poważne oszczędności. Opracowana należyście zmiana administracji, dałaby dalsze oszczędności. Cho-

dzi jednak o szybkie jej zrealizowanie. Zasadniczym kryterjum w tem musi być fachowość personelu, który ma pozostać przy pracy.

Pamiętać bowiem należy — pisze „Polska“ — że każdy urzędnik, przyjęty do służby państwowej, bez odpowiednich kwalifikacji jest darmo zdającym grosz publiczny, a urząd jego zamienia się w synekurę, zamiast, być placówką pracy. Zapewne te zasady miała na myśli „Gazeta Polska“ pisząc: „Obywatel, płacący podatki ma prawo wymagać, aby aparat państwowy był sprawny i oszczędny“. Tak jest rzeczywiście. Zapowiedź ta, ogłoszona na łamach dziennika rządowego, pozwala żywić nadzieję, że postulat ten będzie wypełniony i to nie kiedyś w czasie nieokreślonym, lecz natychmiast, aby jak najmniej owego grosza z podatków poszło na opłatę zbędnych lub niefachowych urzędników synekurzystów. Tego mają prawo domagać się sami urzędnicy, aby zabezpieczyć się na przyszłość od podobnych niespodzianek, jaka spotkała ich ostatniej niedzieli.

Drugie ważne pole, to zwiększenie dochodów z przedsiębiorstw państwowych, a w pierwszym rzędzie z monopolów, z których dochód jest dziś bardzo niski. Tu znów wylania się sprawa redukcji. W dyrekcjach poszczególnych monopolów rozbudowano skład personelu do niemożliwych wprost granic. Równocześnie zaś zmniejszają się dochody tych monopolów. Zmniejszenie to powoduje kryzys wewnętrzny, a następnie zjadanie dochodu przez owe masy niepotrzebnych urzędników. Reszta zaś przedsiębiorstw państwowych powinna być albo zlikwidowana, albo tak zreorganizowana, aby dawały dochód przynajmniej w tej wysokości co analogiczne przedsiębiorstwa prywatne, plus podatki, płacone przez te przedsiębiorstwa.

O innych źródłach dochodów budżetowych trudno na razie mówić, w chwili, gdy wskutek obniżki płac, znaleźliśmy się wobec perspektywy zaostrenia kryzysu gospodarczego w kraju. Przewidywał go p. minister Prystor, który wszczynając akcję, niżki cen zaznaczył z naciskiem, że zwyciężenie naszego kryzysu wewnętrznego zależy od podniesienia siły kupna ludności i dlatego był przeciwnikiem niżki płac. Twarda rzeczywistość nie pozwoliła na utrzymanie mu tego stanowiska. Jednakże jest jasnym, że powoduje to powiększenie się naszego kryzysu, co z konieczności wpłynie na stan dochodów skarbu.

Najwięcej ucierpi na tem handel i przemysł. Przedstawiciele kupiectwa niejednokrotnie zaznaczyli, że redukując ceny, ponoszą tę ofiarę w nadziei, że zwiększony obrót wynagrodzi im poniesioną wskutek niżki cen stratę. Dziś, po obniżce cen, nadzieje te przysły i kupiectwo stoi wobec perspektywy nowego zastoj. W podobnym położeniu znalazł się i przemysł.

Jeżeli więc stanęliśmy wobec widma nowego wzrostu kryzysu, to dla ratowania naszego budżetu tem bardziej konieczne są szybkie i radykalne pociągnięcia — póki czas jeszcze. Tego mają prawo domagać się od rządu, jak zaznaczyła „Gazeta Polska“ sami urzędnicy, którzy mają ponieść ofiary, oraz reszta społeczeństwa, która ofiary te już składa.

Obrady Stronnictwa Ludowego

Warszawa. — W środę odbył się posiedzenie klubu parlamentarnego i władz Stronnictwa Ludowego. Obrady poświęcone były przede wszystkim sprawom organizacji wewnętrznej.

W najbliższą niedzielę ma się ukazać pierwszy numer „Zielonego Sztandaru“, centralnego organu stronnictwa, pod redakcją b. marszałka Rataja.

100-lecie bitwy pod Ostrołką

Komitet obchodu 100-lecia powstania listopadowego czyni ostatnie przygotowania do uroczystości poświęć. mauzoleum pamiątkowego na polach bitwy pod Ostrołką. Obchód odsłonięcia mauzoleum odbyć się ma w niedzielę, dnia 24 maja przy udziale przedstawicieli rządu.

Międzynarodowy syndykat finansowy

Podróż gubernatora Banku Angielskiego Normana do Nowego Jorku wywołuje w dalszym ciągu komentarze.

Oprócz pogłosek o moratorium w sprawie spłat długów wojennych, mówi się w angielskich kołach finansowych o staraniach Normana w Ameryce, mających na celu założenie międzynarodowego syndykatu finansowego, któryby się zajął planową mobilizacją kapitałów światowych.

Według „Manchester Guardian“ syndykat ten miałby zająć się w pierw. rzędzie rozdziałem kapitałów światowych, oraz należytem ich zabezpieczeniem. Ostatni warunek ma na celu głównie danie należytych gwarancji Francji, która bez nich nie zdecydowała się na wywóz swych kapitałów zagranicę. Z chwilą, gdy bezpieczeństwo dla tych kapitałów będzie w pełnej mierze zabezpieczone, ruch ich na rynku międzynarodowym znacznieby się wzmoógł.

Do syndykatu tego miałby przystąpić nietylko banki państwowe poszczególnych państw, lecz

także oddzielne wielkie koncerty przemysłowe, pomiędzy którymi wymienia się firmy: szwedzka Kreuger et Toll, belgijska Sofina, niemiecka I. G. Farben i AEG, angielska Imperial Chemical Industrie, Prudenciel Assurance i inne. Banki te i przedsiębiorstwa założyłyby ów syndykat, poczem przystąpiłyby do niego dalsze ugrupowania gospodarcze.

„Manchester Guardian“ wspomina dalej, że niektóre banki francuskie już zwróciły się do Banku Francji z żądaniem o bliższe szczegóły w tej sprawie. W Niemczech również odbyły się już na ten temat narady przedstawicieli poszczególnych ugrupowań gospodarczych. Niemcy według innych wiadomości zabiegają o uzyskanie jaknajwiększego przedstawicielstwa w tym syndykacie, aby potem jaknajwięcej z niego korzystać. Według dalszych pogłosek, syndykat miałby przede wszystkim zająć się pomocą dla producentów surowców w Australji, Argentynie i Brazylii, oraz dla niektórych państw Europy.

Mordercy odwiadają przed sądem

W środę rozpoczęła się w Gdyni rozprawa sejsji wyjazdowej Sądu Okręgowego w Wejherowie przeciw Bronisławowi Maciejewskiemu i Bronisławowi Furmanowi, oskarżonym o dokonanie bestjałskiego mordu na osobie portjera z Domu Kuracyjnego, Maciołka. Morderstwo zostało dokonane wiosną ub. roku na skraju lasu, przy szosie gdańskiej obok starej poczty w tajemniczych okolicznościach. W wyniku intensywnie prowadzonego śledztwa policyjnego aresztowani zostali przedsiębiorca stolarski Maciejewski i pomocnik jego Furman, na których na podstawie poszlak zaciążyło straszliwe podejrzenie dokonania morderstwa.

Oskarżony Furman twierdzi, że został przez swego pracodawcę Maciejewskiego użyty jako narzędzie do wywabienia zamorodowanego w ustronne miejsce, gdzie tamten miał się z nim rozprawić na tle porachunków osobistych. Furman zeznaje, że wywiązał się z narzuconego mu zadania — sprowadził Maciołka do lasu i tam był świadkiem, jak Maciejewski podkradłszy się niespostrzeżenie do swej ofiary, za jął bić ją po głowie gumową pałką. Nie czekając na koniec krwawego samosądu, Furman miał uciec, pozostawiając Maciołka jego losowi.

Zeznanie oskarżonego Maciejewskiego jest wręcz przeciwne. Twierdzi on, że krytycznej nocy nie od-

dał się wogóle z domu. Natomiast Furman był przez cały wieczór nieobecny. Następnego dnia zaś zachowywał się w sposób mocno podejrzany, a wręcz zaimprovizował jakąś mętłą opowieść o napadzie na niego i Maciołka, dokonany przez nieznaną grupę mężczyzn, którzy mieli tamtego zamordować. Wzięty przez przewodniczącego w krzyżowy ogień pytań, Maciejewski zaczyna się wikłać w odpowiedziach i wypada ze swobodnego toku zeznań. Szczególnie obciążającym go okazał się fakt iż posiada kilka pałek gumowych, z których jedna według zeznań świadków, miała zniknąć. Zachodzi podejrzenie, że tą pałką została dokonana zbrodnia.

Pozatem na bieliźnie oskarżonego Maciejewskiego znaleziono ślady krwi. Badanie ma wykazać, skąd krew ta pochodzi.

RUCH w TOWARZYSTWACH

Tow. Gimn. „Sokół“ Oddz. ćwiczący. W piątek dnia 17 b. m. odbędą się ćwiczenia o godz. 20 w hali gimnast. przy placu Piastowskim.

Lutnia. Lekcja śpiewu dla chóru mieszanego odbędzie się dziś w piątek o godz. 8-ej wieczorem w szkole. Komplet konieczny. Dyrygent.

Koło Pań przy KPW. w Chojnicach — Lekcja gry na mandolinie odbędzie się w sobotę, o godz. 7 wieczorem w salce komisyjnej (gmach dworcowy) Uprasza się o przybycie wszystkich pań. Dyrygent.

Baczność Powstańcy i Wojacy w Chojnicach. Nadzwyczajne walne zebranie Tow. P. w. i Wojaków odbędzie się w sobotę dnia 25 kwietnia o godz. 8 wiecz. — O ile na powyższe walne zebranie nie stawi się dostateczna ilość członków statutem przewidziana, po przerwie 10 min. odbędzie się drugie walne zebranie które będzie prawomocne do powzięcia uchwał bez względu na obecną ilość członków. „Wolność!“ Zarząd.

Baczność Powstańcy i Wojacy! Zbiórka Tow. Powst. i Wojaków odbędzie się w niedzielę dnia 19 bm. o godz. 8,30 rano przed lokalem zebrania celem przeprowadzenia delegatów na Zjazd Okręgowy. Poczet sztandarowy stawi się również do zbiórki. Wszyscy druhowie winni się stawić. Strzelanie z powodu Zjazdu Okręgowego odbędzie się w niedzielę 26 bm. „Wolność!“ Zarząd.

Zebranie Tow. Ludowego pod op. św. Antoniego w Chojnicach, odbędzie się w niedzielę dnia 19 kwietnia 1931 r. o godz. 16 w lokalu Hotelu Centralnego. O liczny udział członków prosi Zarząd

Męskie Towarzystwo św. Wincentego a Paulo W niedzielę dnia 19 kwietnia br. o godz. 16-tej zebranie w klasztorze, na które Szanownych członków, uprzejmie się zaprasza. Zarząd.

Towarzystwo Powst. i Wojaków Silno. — Podaje się do wiadomości, iż zebranie miesięczne przy padające na dzień 19. 4. 31. nie odbędzie się z powodu Zjazdu Okręgowego w Chojnicach. Termin zebrania poda się później. Zarząd.

Przetarg przymusowy

W sobotę dnia 18. 4. 31. o godz. 11-tej sprzedam w Chojnicach na sali p. Jazdzewskiego przy Pl. św. Jerzego 5. największej dającemu za gotówkę: 1 harmonijum, 1 lustro, obrusy, ubranka, materjały na ubrania, swetry, płaszcz.

W. Kowalski 3347 Kom. sąd. Chojnice.

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 18. kwietnia br. o godz. 10-tej sprzedam w Chojnicach u sped. Nowackiego największej dającemu za gotówkę:

większą ilość wódek wina, likieru i konjaku 2 beczki z oliwą, 1 szafę ogniotrwałą, 1 maszynę do pisania, 3 opony samochod. większą ilość grochu, 1 piec do palenia kawy, około 500 kawalców mydła, 1 kasę, około 50 puszek konserw owocowych, 2 kanapy, 9 krzesel, 3 stoliki.

Licytacja odbędzie się. Szeleziński kom. sądowy. 78

Na sprzedaż

2 wozy wyjazdowe, 4 koła z szynami, 1 leżankę, kanapę i kilka fur mierzwy. Rolbiecki, Mińska 20.

Zapowiedź

Podaje się do publicznej wiadomości, że: Gähke Emil Paweł robotnik zamieszkały w Stutthof (W. M. Gdańsk) ma zamiar pobrać się z Jazdzewską Heleną również zamieszkałą w Stutthof (W. M. Gdańsk) przedtem zamieszkała w Główezewicach. O ewentualnych przeszkodach, donieść uprasza się w ciągu dni 14 do Urzędu Stanu Cywilnego w Stutthof.

Urządnik Stanu Cywilnego Carl

Licytacja przymusowa

W poniedziałek 20. bm. sprzedam największej dającemu za gotówkę w Lubni w sołectwie o godz. 8-mej 2 bryczki w dobrym stanie, 1 dojną krowę, 25 cfr. kainitu, 5 cfr. tomasówki, 1 zrebaka 3 letn, 1 sanie

w Czyżkowach w lokalu p. Jazdzewskiego o godz. 11. 2 bryczki, 3 warchlaki **w Kosobudach** w lokalu p. Trzebiatowskiego o godz. 14-tej 1 kanapę **w Brusach** w lokalu p. A. Kiedrowskiego o godz. 13. 2 bryczki, 1 dojną krowę, 25 cfr. kainitu, 5 cfr. tomasówki, **w Brusach** o godz. 15. na wyb u p. Orzecha 3 warchlaki.

Winkowski Kom. sąd. Chojnice. 1944

Wielka licytacja

w sobotę, dnia 18. b. m. o godz. 10-tej sprzedawcą będę w drodze dobrowolnej licytacji na sali p. Januszewskiego, Hotel Centralny największej dającemu za gotówkę większą partję popeliny, inleu, trykotaży, różne towary krótkie, płaszczki kąpielowe dla dzieci, płaszczki damskie, ubranka dla dzieci, jopki, płaszczki męskie, półkoszulki, koszule, kołnierzyki i wiele innych rzeczy.

Licytacja odbędzie się napewno - Towary obejrzeć można w lokalu licytacyjnym o godz. 8-mej rano. TROCHA, licytator.

Obuwie!

Falederowe do pracy, z cholewami, męskie i dla chłopców korzystnie na sprzedaż

I. Chylewski Dworcowa 12

Sprzedam 5 placów

pod budowę nad drogą do Zakładu Poprawczego przy cmenterzu żydowskim Placę mają połączenie z kanalizacją, gazem i prądem elektrycznym.

Zabłoński, Pietruszkowa 38.

Skład towarów koloni.

połączony z restauracją w Chojnicach od 1. maja br. do wydzierżawienia na bardzo korzystnych warunkach. Oferty proszę skierować do eksp. Dzień Pom. pod B. B.

Kawałek

poła

warzywnego w całości lub w parcelach do wydzierżawienia. F. Wiese, Człuchowska 15. I.

Poszukuje się starszej służącej

która samodzielnie gotuje lub kucharki Zgł. do eksp. Dz. Pom.

2 stadniki

z rodowodami na sprzedaż.

wiek 18 miesięcy 450 kg „ 3 „ 150 „

Wl. Bethke, Chojnice.

Kwit mies. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Dziennik Pomorski“	maj 1931	2,80 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.:

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy,

dnia, _____ 1931 r.

Kwit mies. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Dziennik Pomorski“	maj 1931	2,80 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy

, dnia _____ 1931

Tapety

w wielkim wyborze ostatnie nowości

poleca

Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

Oszczędzaj

to pierwsze przykazanie życia ekonomicznego

Oszczędzaj

to klucz do dobrobytu

Oszczędzaj

to zapewnisz sobie i swej rodzinie przyszłość bez trosk. Jako rozumny człowiek ulokujesz zaoszczędzone pieniądze w znanym sobie i zasługującym na zaufanie banku, który daje gwarancję całkowitego zwrotu wkładu wraz z procentami

Wkłady od 1 zł. począwszy przyjmują

Bydgoszcz, Spółdzielczy Bank Bydgoski
Bank Ludowy
Spółdzielczy Bank Kredytowy
Bank Ludowy

Inowrocław, Miasteczko
Nakło
Znin

Spółdzielczy Bank Kredytowy
Spółdzielczy Bank Kredytowy.

Wydzierżawiamy skrzynki depozytowe (safes) pod kontrolą dzierżawcy.

Wypożyczamy bezpłatnie skarbonki domowe.

Bankverein Chojnice
Bank Spółdzielczy z ogr. odp. w Chojnicach.